

[Erlendsson.]

dygtige, særdeles påskønnede, men at det skulle kunne komme ind i dette spørgsmål, finder jeg ganske irrelevant.

(Kort bemærkning).

Johan Nielsen (S):

Man har et ordsprog på Færøerne om en naturlæge, som var fyrpasser og gårdejer: han kan passe sin gård og sit fyr, men som læge duer han ikke. Jeg vil dreje det lidt: hr. Erlendsson kan passe sin lægepraksis, men på disse områder duer han ikke. Jeg har haft henvendelser fra Norge, fra Island, fra England, fra Tyskland, som står med åbne arme og trygler om at få færøske navigatører. Navigatører kan man ikke købe for penge. Det er en mangelvare i hele verden. Det er vort vægtigste bidrag til samhørigheden.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Jeg forstod hr. Johan Nielsen sådan, at fordi jeg er læge, er jeg en dårlig politiker. Skal jeg trække en lignende parallel, mener hr. Johan Nielsen, i mit svar til ham?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

(Lovforslag nr. L 93. Fremsat 4/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Robert Pedersen (S):

Da det kun drejer sig om opjustering af beløbet fra 40 til 80 øre pr. dag pr. søfarende, skal jeg meget gerne anbefale. Det eneste politiske grus, der er i det maskineri, er, at rederne klager over, at deres bidrag er for stort, nemlig 25 pct., men med den varsomhed, som vi

har over for skatteyderne i øjeblikket, går jeg ikke ud fra, at rederens klage vil blive hørt, heller ikke af liberale partier, så jeg anbefaler.

Jens Peter Jensen (V):

Det er mit indtryk, at det arbejde, der udføres her, gøres på en god måde, at det også kan videreføres kontinuerligt, uden at man behøver disse voldsomme forhøjelser, og at man kunne opnå den fornødne økonomiske dækning ved, at det alene var det statslige bidrag, der blev sat op.

Der ligger så en mellempriode nu imellem den nuværende situation og den udvalgsbehandling, der skal være med henblik på den fremtidige ordning, og her vil jeg gerne sige – forord bryder jo ingen trætte – at det er mit principielle synspunkt, at parterne selv også i fremtiden skal være med til at yde et bidrag. Jeg tror, det er af væsentlig betydning for udførelsen af det arbejde, der her foregår.

Arentoft (FP):

Lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende af 30. april 1948 skulle skaffe midler til Handelsflaadens Velfærdsraad. Dengang var det 8 øre pr. mand pr. dag, således at de søfarende selv betalte 2 øre, rederne 2 øre og staten 4 øre. I dag er tallene reguleret til det femdobbelte, nemlig 10 øre, 10 øre og 20 øre. Lovforslaget går ud på yderligere at fordoble tallene fra det nuværende, så det bliver henholdsvis 20 øre fra søfolkene, 20 øre fra rederne og 40 øre fra statskassen.

At en velfærdsordning for danske søfarende under ophold i havne er en god ting, er uomtvisteligt, men spørgsmålet er, hvordan man skaffer den økonomiske basis derfor. I Sverige og Norge betales det hele af statskassen, og det kunne der måske siges noget positivt om, da de søfarende jo ikke får helt de samme goder for deres skatter som folk i land. Dette påpeges også i Handelsflaadens Velfærdsråds brev af 1. april 1976 til handelsministeriet, som er bilag til lovforslaget.

Folketinget kunne gøre meget for vore søfolk, meget, meget mere, end man gør, men det er svært at komme igennem. Jeg kan blot nævne fremskridtspartiets forslag om søfolks fjernsynsbetjening, som ikke fik nogen særlig god modtagelse i foregående samling. Jeg vil gerne i forbindelse med dette lovforslag have lov at citere et par passager fra en tale, som formanden for Danmarks Rederiforening, di-

[Arentoft.]

rektor T. Wøldike Schmith, holdt den 28. august 1975:

»For at bekæmpe den voldsomme stigning i lønniveauet kræves der dristig tænkning og måske utraditionelle tiltag. Måtte vore politikere af alle partifarver og regeringspartiet i særdeleshed have mod og mandshjerte til at gøre den enkle problemstilling klar for befolkningen, nemlig at vi intet opnår ved at bevilge hinanden lønforhøjelser.«

Op det fortsætter et andet sted:

»Skattetrykket her i landet, som er et af de højeste i verden, må lettes. Dette må først og fremmest ske ved en tilbageholdenhed i de offentlige udgifter. Det erhverv, jeg repræsenterer« – altså skibsredererhvervet – »tror på virkelysten og initiativet. Det er også afgørende, at den enkelte arbejdstager, når han kan opnå en større disponibel indkomst, motiveres til at yde sit bedste og får lyst til at »give den en tak til«. Vi tror, der ligger en vældig uudnyttet reserve i mulighederne for en øget arbejdsindsats, når man kan se, at man får noget ud af det.«

Med risiko for at blive overfaldet af ordførere fra andre partier, som jeg blev det ved første behandling af forhøjelse af personfradragene ved sømandsbeskatningen den 11. oktober i år, vil jeg alligevel have lov at gentage, at sømandsskatten bør ophæves snarest muligt, så får alle nemlig lyst til at »give den en tak til«, som jeg lige har citeret.

Så kan man også få gode velfærdsforanstaltninger gennemført uden statstilskud, men af søfolkene og rederne alene.

Fremskridtspartiet går også ind for det frie initiativ, og det vil vi fremføre under udvalgsarbejdet, og formentlig vil vi også fremsætte nogle ændringsforslag til det foreliggende lovforslag.

Aase Olesen (RV):

Fremskridtspartiets ordfører kan være rolig, jeg føler ingen trang til at overfalde ham. Jeg skal bare tilslutte mig lovforslaget. Der er argumenteret sagligt og ordentligt.

Ole Olsen (SF):

Efter fremskridtspartiets, jeg var lige ved at sige fremfærd i dag, forventer jeg, at næste gang vi behandler lov om muldvarpe, så benytter man også det som anledning til at læse partiprogrammet op. Men den tid, den glæde!

Om lovforslaget ikke andet, end at det er en forhøjelse, som er nødvendig, så vidt jeg kan se af det, og vi må da tilslutte os det, så meget mere som de søfarendes organisationer gør det. Vi kunne godt udtrykke ønske om, at det udredningsarbejde, der er tale om, havde været overstået, og det er da muligt, at vi ser organisationerne i udvalget, men vi skal i hvert fald stemme for.

Lowzow (KF):

Det konservative folkeparti vil også overveje lovforslaget i udvalget. Vi vil dog forbeholde os ret til at se, om der er betimelighed i de forhøjede beløb, under udvalgsbehandlingen gennem indsigt i de regnskaber, der ligger til grund for det.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti finder det rimeligt, at de hidtidige afgifter reguleres, efter at der nu er gået 5 år. Vi har også set noget på erhvervets, altså skibsredernes, andel i dette, og vi mener, at der ikke er tale om så store beløb, at det skulle kunne volde nogen særlig stor belastning, men vi vil da være indstillet på at se på det i udvalget.

Vi vil også gerne i denne forbindelse igen nævne det, som også blev nævnt fra anden side, udsendelsen af tv-bånd, hvor vi godt kunne tænke os, at problemerne her kunne løses over Handelsflaadens Velfærdsraad. Vi mener ikke, der er tale om nogen kommerciel udnyttelse af båndene, men blot genudsendelse; når man kan sende for skifteholdsarbejdere o. lign., må man også kunne klare problemet her.

Vi håber meget inderligt, at det må kunne lykkes at skære igennem her og få løst problemet, f. eks. igennem Handelsflaadens Velfærdsraad.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg vil gerne først fastslå, at disse såkaldte velfærdsforanstaltninger trænger til at udbygges på forskellige områder. Det gør de ikke mindst i skibene. Der er talt om tv-bånd og andet her, og jeg vil også gøre opmærksom på, at det kniber også med at aflytte dansk radio, fordi de sendere, vi har, som går til søfolk, ikke er stærke nok, og man er ikke i stand til at aflytte dansk radio, når man befinder sig på nogle af de forskellige have. Jeg synes faktisk ikke, vi kan være bekendt, at der er en så dårlig kommunikation mellem det danske samfund og de

[Kaj Hansen.]

søfarende. Det drejer sig også på en række områder om at udvide de nævnte foranstaltninger og skaffe en bedre service til disse sømænd.

Så vil jeg gerne sige, at når det drejer sig om udgifterne, finder jeg, at forslaget er principielt forkert. Jeg skal ikke overdimensionere de beløb, der er tale om, det er principielt forkert, for det er i realiteten en driftsudgift, som de rederer har, og som de vil forsøge at smyge sig uden om. Jeg synes i og for sig, det er meget forstemmende, at rederiforeningen siger, at den ikke ønsker at være med til at betale. Jeg synes, vi skulle gøre den opmærksom på, at den faktisk skulle betale det hele, for det er en driftsudgift, som andre i land må afholde for deres arbejdere på forskellig måde, hvad enten det er marketenderier eller forskellige andre faciliteter, som stilles til rådighed for tillidsmænd og andre, så jeg kan ikke se, hvorfor rederne skulle smyge sig uden om det her.

Vi vil absolut støtte, at disse velfærdsforanstaltninger udbygges, men vi vil gerne i udvalget være med til at se på, om ikke vi kan finde en ordning, således at denne driftsudgift også bliver betalt af rederne.

Wilhelm (VS):

Vi vil støtte lovforslaget her. Det er ikke bare den almindelige inflation, der har udhulet beløbene, det er jo også det, som man kan se i brevet fra Handelsflaadens Velfærdsraad, at antallet af personer, disse bidrag ydes for, er faldet meget stærkt i de sidste 2 år, hvilket ikke kun skyldes de mattere konjunkturer, men også den stadige nedsættelse af bemanningen på skibene ved dispensationer fra bemandingsregler osv. osv.

Samtidig har der i disse knap 30 år, denne ordning har virket, i virkeligheden været et meget kraftigt voksende behov bare for at give en dækning svarende til den, man havde, dengang den blev iværksat, idet gennemsnitstiden, man var væk fra dansk havn, typisk var en 3 måneder i slutningen af 1940'erne, da ordningen blev gennemført, mens gennemsnitstiden væk fra dansk havn nu er blevet 1 1/2 år for nogle af de større skibe i hvert fald.

Det er klart, at det stiller øgede krav til denne slags foranstaltninger, og vi går altså ind for, at man som en nødløsning i en overgangsperiode fordobler beløbene, men jeg vil godt tilføje i den sammenhæng, at vi mener, at det er en nødløsning, og at det ikke bør komme de

søfarende organisationers fællessekretariat til skade, at de har sagt ja til nødløsningen.

Jeg synes i og for sig, det er forstemmende, at ministeren både i fremsættelsen og i bemærkningerne kan skrive, at han er sympatisk stemt over for et udredningsarbejde her for at se på, om ikke det var en helt anden måde, disse ting skulle finansieres på, når der faktisk ikke er sket noget i den retning, samtidig med at man faktisk har liggende et 8 måneders gammelt brev fra Handelsflaadens Velfærdsraad, som lige præcis anbefaler, at man kigger på disse finansieringsordninger og sammenligner med svenske og norske ordninger.

Nu er der altså gået 8 måneder, som ville have været nok, formodentlig, til at finde ud af, hvad det var, der skulle træde i stedet for her til 1. april 1977. Det er så forpasset, nu kan man vel ikke nå det, og derfor denne nødløsning, men til gengæld må vi have et tilsagn om, at det udvalg, som ministeren selv foreslår i fremsættelsestalen, bliver nedsat i en gevaldig fart. Jeg vil gerne tilføje, at jeg mener, at det udvalg skal have et så åbent kommissorium, at man kan drøfte hensigtsmæssigheden i eventuelt at gå over til en fuld statslig finansiering af disse velfærdsforanstaltninger eller til en anden form, som hr. Kaj Hansen var inde på, nemlig om det ville være betimeligt, at dette i virkeligheden blev en 100 pct.s arbejdsgiverudgift.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Finansministeren har ordet på handelsministerens vegne.

Finansministeren (Heinesen):

En række ordførere har givet tilslutning til det foreliggende lovforslag, og andre har udtrykt, at de var indstillet på at gå ind i udvalgsarbejdet og se nærmere på tingene ud fra et positivt ønske om at få problemerne løst. Jeg takker for disse tilkendegivelser.

Til hr. Arentoft skal jeg sige, at det er ikke rigtigt, når hr. Arentoft siger, at det i Norge er således, at det hele betales af statskassen. Derudover skal jeg kun sige, at først gjorde hr. Arentoft gældende, at han gerne ville gøre noget mere for søfolkene, og derefter citerer hr. Arentoft hr. Wøldike Schmith for, at man skal være tilbageholdende med de offentlige udgifter. Umiddelbart var det en lille smule svært at se, hvordan det skulle hænge sammen, det var sådan lidt frem og tilbage og op og ned og ud og ind, men så fik man jo det sædvanlige

[Finansministeren.]

fremskridtsevangelium om, at skatten skulle gå ned for søfolkene, og så kunne de ellers få lov at klare resten selv. Det kommenterer vi ærligt talt ved så mange lejligheder, at jeg ikke synes, det er fristende at gøre det endnu en gang.

Et par spørgsmål, som jo har været på dagsordenen i mange år, nemlig spørgsmålet om adgang til tv-udsendelser og spørgsmålet om at få nogle stærkere kortbølgestationer, vil regeringen være i stand til under udvalgsarbejdet at give en status over.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks Riges fiskeriterritorium.

(Lovforslag nr. L 102. Fremsat 9/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Auken (S):

Jeg skal gerne på socialdemokratiets vegne give tilslutning til, at statsministeren får den bemyndigelse, der er indeholdt i lovforslaget, til at kunne udvide fiskeriterritoriet til 200 sømil således at forstå, at denne bemyndigelse kan udnyttes for ét farvand ad gangen.

Baggrunden, som klart fremgår såvel af fremsættelsestalen som af bemærkningerne til lovforslaget, er jo de internationale forhandlinger, der har fundet sted på baggrund af den øgede interesse, der har været i kyststaterne for et udvidet fiskeriterritorium og udvidede rettigheder i form af det, der nu kaldes økonomisk zone. Baggrunden herfor er naturligvis den udbygning, der er sket af disse staters fiskeriflåde, samt udviklingen i fiskebestanden.

Vi havde fra dansk side håbet, at disse problemer kunne klares på globalt plan i forbindelse med FN's 3. havretskonference, men som det også fremgår af forslaget, er disse forhandlinger endnu ikke tilendebragt. Så er vi i kraft af en række handlinger foretaget ensidigt i

Nordatlanten – jeg tænker her på Island, USA, Canada og Norge – i en situation, hvor vi fra dansk side simpelt hen bliver nødt til at foretage den udvidelse af territoriet, som er indeholdt i lovforslaget.

Det er ikke mindst nødvendigt af hensyn til Grønland og Færøerne, hvor vi såvel fra de grønlandske som fra de færøske myndigheder har fået en opfordring til at gøre dette og helst senest med udgangen af dette år, altså senest 1. januar 1977. Dertil kommer også de interesser, vi har i igennem forhandlingerne på EF-plan at skabe en fælles EF-fiskeripolitik og en fælles holdning i de kommende forhandlinger på regionalt plan.

Vores politik på dette område er altså, at disse problemer først og fremmest må klares på internationalt plan både globalt og regionalt, men at vi er i en tvangssituation, hvor vi simpelt hen er nødt til for at have det fornødne rygstød i de internationale forhandlinger for at sikre gensidige indrømmelser at foretage denne ensidige udvidelse af vort fiskeriterritorium til de foreslåede 200 sømil.

I bemærkningerne gøres der en hel del ud af det problem, der givetvis har foreligget for regeringen, nemlig spørgsmålet, om man skulle gå det skridt videre allerede på nuværende tidspunkt at udvide territoriet til også at omfatte det, man kalder en økonomisk zone. Der anføres mange argumenter for og imod; regeringen er kommet til ud fra en helhedsvurdering at gå ind for, at man i denne omgang kun tager skridt til udvidelse af fiskeriterritoriet. Vi kan i socialdemokratiet tiltræde denne vurdering, men det er givet, at det er et af de spørgsmål, vi selvsagt under udvalgsarbejdet skal drøfte nærmere partierne imellem.

Kofoed (V):

Det foreliggende lovforslag om udvidelse af Danmarks fiskeriterritorium til en bredde af 200 sømil bærer præg af at være udarbejdet så at sige på FN's 3. havretskonferences fallitbo, og før EF's endelige vedtagelse af en samlet udvidelse af fiskerigrænserne til 200 sømil kom i stand; den bliver vel underskrevet i disse dage.

Jeg kan på venstres vegne i princippet give tilslutning til forslaget, hvilket også stemmer overens med den holdning, vi lagde for dagen ved forhandlingerne i markedsudvalget forud for EF's Ministerrådsmøde om fiskerigrænserne. Forslaget er et vigtigt forslag, der danner forudsætningerne for en gennemførelse af en